

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI DE MEDI AMBIENT, I MEDI RURAL I MARÍ

11344 *Reial decret 804/2011, de 10 de juny, pel qual es regula l'ordenació zootècnica, sanitària i de benestar animal de les explotacions equines i s'estableix el pla sanitari equí.*

La ramaderia basada en l'explotació de l'equí és una de les més antigues en la història del nostre país, tot i que ha experimentat canvis importants en l'últim segle. Partint d'una explotació lligada als mètodes agrícoles, on les aptituds de treball i transport eren les més fomentades, els avenços tecnològics i els canvis socials del país, durant la segona meitat del segle XX, van motivar un descens significatiu del cens i una variació radical de les orientacions economicoproductives. Tanmateix, la consolidació d'alternatives a l'ús tradicional d'aquests animals, lligades fonamentalment al sector serveis, en les últimes dècades, està produint la recuperació del sector.

Aquest nou auge de l'equí en el seu conjunt, i particularment del cavall, ha estat motivat per les diferents fórmules d'oci basades en la seva utilització, que s'han convertit en el principal pilar econòmic del sector i tenen una gran demanda social, sense oblidar altres aptituds com ara la producció càrnia o el treball en diverses zones del país.

La producció equina s'ha constituït com una alternativa consolidada a altres produccions ramaderes, amb un pes destacat en les polítiques de desenvolupament rural per la seva importància en la creació d'ocupació i riquesa.

Són necessàries unes bases comunes per a la definició i ordenació del sector i per a l'impuls d'aquesta activitat, en relació amb una sèrie d'aspectes zootècnics, higiènics i sanitaris, tot això considerant l'especificitat de la producció equina a cadascun dels subsectors que la componen. El compliment d'unes condicions mínimes de construcció, ubicació, les higosanitàries i de benestar animal entre d'altres qüestions, constitueixen peces clau d'aquest tipus d'explotacions, presents tant en zones rurals com urbanes. D'acord amb el marc que preveu la Llei 17/2009, de 23 de novembre, sobre el lliure accés a les activitats de serveis i el seu exercici, s'estableix una declaració responsable davant l'autoritat competent, per a les explotacions equines, excepte en el cas dels centres de concentració d'animals, especialment els dipòsits o remuntes de sementals i els centres de reproducció, així com en el cas de les explotacions lligades a la producció de carn per a consum humà, en què cal una autorització per part de l'autoritat competent una vegada que s'hagi comprovat el compliment de les condicions mínimes exigibles, d'acord amb el que preveuen els articles 54 i 56 de la Llei 8/2003, de 24 d'abril, de sanitat animal, així com en el cas de les explotacions lligades al sacrifici d'animals a aquest efecte, en què cal una autorització per part de l'autoritat competent per motius del Reglament (CE) núm. 852/2004 del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril de 2004, relatiu a la higiene dels productes alimentaris i del Reglament (CE) núm. 853/2004 del Parlament Europeu i del Consell, de 29 d'abril de 2004, pel qual s'estableixen normes específiques d'higiene dels aliments d'origen animal. Això és així en virtut, en l'últim cas, de la normativa sobre seguretat i traçabilitat alimentària, i en el primer, per l'alt risc que es presenta en aquestes explotacions de difusió de malalties infectocontagioses, ja sigui per via horitzontal accentuada per la reunió d'animals de diferents procedències en ubicacions delimitades, o per via vertical, relacionada amb la munta.

Lògicament, la no-exigència d'autorització en el cas de la resta d'explotacions es limita a la que preveu la Llei 8/2003, de 24 d'abril, i no obsta el compliment dels règims autoritzatoris exigibles en l'àmbit mediambiental o urbanístic.

A més, és necessari avançar i aprofundir en la comercialització interna i externa tant dels èquids com dels seus productes, per a la qual cosa és clau tenir un sector ordenat i organitzat en els aspectes esmentats anteriorment.

D'altra banda, i amb la finalitat d'equiparar l'equina a la resta de les espècies ramaderes, s'ha d'elaborar una normativa bàsica que estructurï i reguli de manera coordinada les actuacions específiques de sanitat animal que permetin tenir un coneixement real de la situació de determinades malalties i l'adopció, si s'escau, de mesures per controlar-les i eradicar-les.

La Llei 8/2003, de 24 d'abril, estableix en els apartats 1 i 2 de l'article 36, dins el capítol I del títol III, que les explotacions animals de nova instal·lació han de complir unes distàncies mínimes respecte a poblacions, carreteres o altres instal·lacions o explotacions que puguin representar una font de contagi de malalties, a més de disposar de l'autorització prèvia de l'autoritat competent, i que les condicions sanitàries bàsiques que han de complir les explotacions d'animals siguin les que estableix la normativa vigent. D'altra banda, l'article 25 estableix que s'han de realitzar programes nacionals de prevenció, control, lluita i eradicació davant determinades malalties, en funció de les seves repercussions econòmiques, sanitàries i socials.

L'objecte principal d'aquest Reial decret és desenvolupar aquests articles de la llei establint les normes d'ordenació bàsiques del sector equí i unes normes mínimes de prevenció i control de certes malalties incloses en un pla sanitari equí.

D'altra banda, el Reial decret 1515/2009, de 2 d'octubre, pel qual s'estableix un sistema d'identificació i registre dels animals de l'espècie equina, desenvolupa un sistema d'identificació individual d'animals equins. Aquest sistema ha de facilitar l'accés a la qualificació sanitària individual dels èquids davant determinades malalties.

Finalment, en matèria de benestar animal, la regulació bàsica es troba a la Llei 32/2007, de 7 de novembre, per a la cura dels animals, en la seva explotació, transport, experimentació i sacrifici, l'article 4 de la qual s'ha de desplegar per al sector equí, així com per especificar per a les explotacions equines el que preveu amb caràcter general el Reial decret 348/2000, de 10 de març, pel qual s'incorpora a l'ordenament jurídic la Directiva 98/58/CE, relativa a la protecció dels animals en les explotacions ramaderes i en el Conveni Europeu de Protecció dels Animals en les Explotacions Ramaderes fet a Estrasburg el 10 de març de 1976 i ratificat per Espanya mitjançant Instrument de 21 d'abril de 1988.

Per a l'elaboració d'aquest Reial decret s'han tingut en compte criteris zootècnics, de sanitat i benestar animal, de protecció del medi ambient i de millora de la qualitat i sanitat dels productes obtinguts. Amb aquest Reial decret, així mateix, se substitueix la regulació de les explotacions equines que són centres d'equitació, que es passen a regular amb aquesta norma, i s'ajusta l'activitat de les explotacions per a producció de carn a la normativa de la Unió Europea reguladora dels escorxadors.

Igualment, en l'elaboració d'aquest Reial decret han estat consultades les comunitats autònomes i les entitats més representatives dels sectors afectats.

Aquest Reial decret es dicta en virtut de l'habilitació que conté la disposició final cinquena de la Llei 8/2003, de 24 d'abril, i en desplegament, en els aspectes de benestar animal, de la Llei 32/2007, de 7 de novembre.

En virtut d'això, a proposta de la ministra de Medi Ambient i Medi Rural i Marí, amb l'aprovació prèvia de la llavors ministra de la Presidència, d'acord amb el Consell d'Estat i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 10 de juny de 2011,

DISPOSO:

Article 1. *Objecte i àmbit d'aplicació.*

1. Aquest Reial decret té per objecte establir:

- a) Les normes bàsiques d'ordenació de les explotacions equines on es mantinguin èquids, en matèria de registre d'explotacions, infraestructura zootècnica i de sanitat i benestar animal,
- b) Les bases del Pla sanitari equí respecte de les malalties que preveu l'annex II.

2. Aquest Reial decret és aplicable a totes les explotacions equines radicades a Espanya.

3. Sense perjudici de la plena aplicació a les explotacions equines de tot el que disposa el Reial decret 348/2000, de 10 de març, pel qual s'incorpora a l'ordenament jurídic la Directiva 98/58/CE, relativa a la protecció dels animals en les explotacions ramaderes, excepte a les que inclou l'article 1.2 del dit Reial decret 348/2000, de 10 de març, quan la normativa de la Unió Europea o nacional ja hagi establert requisits específics en matèria d'infraestructures, sanitat i benestar animal, és aplicable en els aspectes esmentats aquesta normativa específica.

Article 2. *Definicions.*

1. Als efectes d'aquest Reial decret, s'entén com a explotació equina qualsevol instal·lació, construcció o, en el cas de la cria a l'aire lliure, qualsevol lloc en què es tinguin, criïn o menin èquids o s'exposin al públic, amb o sense fins lucratiu. A aquests efectes, s'entenen incloses les explotacions amb animals d'aquesta família: a) silvestres o semisilvestres, b) domèstics de producció, c) domèstics de companyia.

2. També són aplicables, si s'escau, la resta de definicions que, addicionalment a les que preveuen els apartats 1 i 3, siguin aplicables a les explotacions equines, com ara les que contenen l'article 3 de la Llei 8/2003, de 24 d'abril, de sanitat animal, l'article 3 de la Llei 32/2007, de 7 de novembre, per a la cura dels animals, en la seva explotació, transport, experimentació i sacrifici, l'article 2 del Reial decret 479/2004, de 26 de març, pel qual s'estableix i regula el Registre general d'explotacions ramaderes, l'article 2 del Reial decret 2129/2008, de 26 de desembre, pel qual s'estableix el programa nacional de conservació, millora i foment de races ramaderes, i l'article 2 del Reial decret 1515/2009, de 2 d'octubre.

3. A més, s'entén com a:

a) Èquids: mamífer solípede de qualsevol espècie del gènere *Equus* de la família Equidae, i els seus encreuaments.

b) Propietari de l'animal: la persona que figura com a tal en la secció 3 del document d'identificació equina o passaport referit a l'article 3 del Reial decret 1515/2009, de 2 d'octubre, pel qual s'estableix un sistema d'identificació i registre dels animals de l'espècie equina, sense perjudici del que preveu la disposició addicional única.

c) Explotació equina de petita capacitat: aquella que alberga èquids fins a un màxim de 5 unitats de bestiar gros (UGM) o de 10 UGM en el cas d'animals d'abast. A aquests efectes, s'entén com a:

1r 1 UGM: tot animal més gran de dotze mesos d'edat.

2n 0,5 UGM: tot animal més gran de 6 mesos i fins als 12 mesos d'edat.

3r 0,2 UGM: tot animal fins als 6 mesos d'edat.

Article 3. *Classificació de les explotacions.*

1. Sense perjudici del que estableix el Reial decret 479/2004, de 26 de març, les explotacions equines, als efectes de la seva classificació i registre, s'inclouen en les categories que figuren en els punts 1, 2 i 3 de l'annex I d'aquest Reial decret.

2. Cada explotació ha de tenir un únic codi d'explotació als efectes de registre i identificació i, amb caràcter general, ha de correspondre a una única categoria de les que figuren en els apartats 1, 2 i 3 de l'annex I d'aquest Reial decret. No obstant això, una explotació pot pertànyer a més d'una de les categories dels apartats 1 i 3 si les autoritats competents ho consideren oportú.

Article 4. *Condicions mínimes que han de reunir les explotacions equines, registre i autorització.*

1. El titular de l'explotació equina ha d'assegurar que en la seva explotació es compleixen les condicions mínimes que estableixen els apartats 2, 3, 4 i 5, i remetre una

declaració responsable a l'autoritat competent amb anterioritat a l'inici de les seves activitats.

No obstant això, en el cas dels centres de concentració d'èquids, incloent els dipòsits o remuntes de sementals equins i centres de reproducció, i de les explotacions que preveuen els apartats 2.2.4.2, 2.2.5, 2.2.9, 3.1 (quan siguin per a la producció de carn) i 3.4 de l'annex I, estan subjectes a l'autorització prèvia de l'autoritat competent de la comunitat autònoma en què radiquin. A aquests efectes, en el cas dels escorxadors, l'autorització específicament ha de preveure el sacrifici d'èquids.

2. Condicions d'ubicació de les explotacions.

a) Les edificacions de l'explotació que alberguin els animals han de respectar una distància mínima de 200 metres respecte d'altres explotacions equines llevat de les pastures, o respecte de qualsevol altre establiment o instal·lació que pugui presentar un risc higienicosanitari. A aquests efectes s'entenen incloses les plantes que gestionin subproductes animals no destinats al consum humà, els escorxadors, les fàbriques de productes per a l'alimentació animal, els abocadors i qualsevol altra instal·lació on es mantinguin animals que puguin representar un risc epizootiològic.

No obstant això, l'autoritat competent pot establir excepcions a aquesta distància per motius justificats de sanitat, benestar animal, reordenació o concentració d'explotacions o per motiu de les particulars condicions geogràfiques de l'àrea en qüestió.

b) A més, ha de respectar una distància mínima de 100 metres de les vies públiques següents: ferrocarrils, autopistes i autovies, i a més de 25 metres de qualsevol altra via pública, llevat d'aquella per la qual s'accedeixi directament a l'entrada de l'explotació, vies pecuàries, calçades romanes o altres vies sense asfaltar.

c) El mesurament, per al càlcul de les distàncies esmentades en les lletres a) i b) s'ha d'efectuar a partir del punt de les edificacions més pròxim a les explotacions o establiments o instal·lacions, a la via ferroviària o a la via respecte de la qual es pretén establir aquesta distància o, si no, des de les àrees a l'aire lliure que alberguin els animals que es trobin més pròxims a la instal·lació respecte de la qual es pretén establir aquesta distància, i fins al que refereix, per a les vies, l'article 13 de la Llei 39/2003, de 17 de novembre, del sector ferroviari i l'article 21 de la Llei 25/1988, de 29 de juliol.

d) Aquestes condicions d'ubicació s'han d'aplicar, així mateix, a les ampliacions de superfície per al manteniment d'èquids que facin les explotacions que es trobin en funcionament a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret, de manera que només es pot portar a terme si es respecten les condicions que estableixen les lletres a) i b), sense perjudici del que disposa la disposició transitòria primera.

e) L'autoritat competent pot eximir dels requisits d'ubicació les explotacions de petita capacitat, sempre que es comprovi que, per les seves condicions, no presenten riscos per a la sanitat animal.

3. Condicions generals de les construccions i instal·lacions.

a) L'explotació s'ha de situar en una àrea delimitada, aïllada de l'exterior i que permeti un control eficaç d'entrades i sortides de vehicles, persones i animals mitjançant un tancat perimetral o sistemes equivalents.

b) L'explotació ha de disposar d'un sistema apropiat a les característiques de cada explotació per a la correcta neteja i desinfecció de vehicles, calçat dels operaris i visitants, i locals, material i estris que estan en contacte amb els animals.

c) Han de disposar d'aigua en quantitat i qualitat higiènica adequades per als animals i de dispositius de reserva d'aigua o sistemes equivalents que n'assegurin el subministrament adequat en tot cas.

d) Han de disposar de sistemes apropiats de maneig dels animals, dissenyats per facilitar l'aplicació de mesures zootècniques així com els treballs d'identificació i control.

e) Han de disposar d'un magatzem o àrea destinada específicament a l'emmagatzematge de pinsos que n'eviti el deteriorament, la contaminació per agents exògens i l'accés d'animals.

f) Han de disposar de mitjans adequats per a l'observació i aïllament d'animals sospitosos d'estar infectats per malalties infeccioses o infectats per aquestes, d'acord amb les característiques de l'explotació.

g) Per a la gestió dels fems generats en les instal·lacions d'estabulació, han de disposar de femers impermeabilitzats naturalment o artificialment, que evitin el risc de filtració i contaminació de les aigües superficials o subterrànies, amb capacitat suficient per permetre'n la gestió adequada.

h) En el cas de concentracions d'èquids per a concursos o competicions o per a activitats de caràcter lúdic o cultural han de disposar, si l'autoritat competent així ho considera necessari, de dispositius de dutxa per a cavalls i tenir accés a assistència veterinària.

No obstant això, el que preveu la lletra a) no és aplicable a les poblacions d'èquids que visquin en condicions silvestres o semisilvestres, el que preveuen les lletres b), e), f) i g) no és aplicable a les explotacions equines extensives, i el que estableixen les lletres b), d), e) f) i g) no és aplicable a les explotacions equines de petita capacitat encara que han de fer una gestió de fems adequada.

4. Condicions higienicosanitàries.

a) Ha d'existir en l'explotació i s'hi ha d'aplicar, per personal suficient en funció de la mida d'aquesta, un programa higienicosanitari bàsic sota la supervisió del veterinari oficial, habilitat o autoritzat. Aquest programa ha d'estar a disposició de l'autoritat competent i ha de ser actualitzat, almenys, cada quatre anys.

El programa ha de comprendre com a mínim les actuacions següents:

1r Programa de prevenció davant les malalties infeccioses i parasitàries.

2n Programa de coneixements bàsics en matèria de bioseguretat i benestar animal, adequats per a les persones a cura dels animals. Així mateix, en les remuntes de sementals o altres explotacions en què es porti a terme la reproducció animal amb destinació a animals d'altres explotacions, ha de comprendre també formació bàsica en aquesta matèria.

3r Programa de neteja, desinfecció, desinsectació i desratització de les instal·lacions, adequats a cada tipus d'explotació.

b) S'han d'adoptar les mesures oportunes per garantir la correcta gestió dels animals morts i altres subproductes animals no destinats al consum humà.

No obstant això, l'autoritat competent pot eximir del compliment total o parcial de l'apartat 4.a) per a les explotacions ramaderes equines de petita capacitat, o centres de concentració d'èquids que tinguin caràcter temporal, excepte, en aquest últim cas, les remuntes.

5. Condicions per garantir el benestar animal. Sense perjudici del que preveu la Llei 32/2007, de 7 de novembre, per a la cura dels animals en la seva explotació, transport i sacrifici, s'han de complir els requisits següents:

a) Les explotacions han de disposar d'instal·lacions o sistemes apropiats que permetin, en la mesura que sigui necessari i possible, la protecció contra les inclemències del temps i els depredadors.

b) Els materials que s'utilitzin per a la construcció, en particular de recintes i d'equips amb els quals els animals puguin estar en contacte, no han de ser perjudicials per als animals i s'han de poder netejar i desinfectar a fons.

c) Les instal·lacions per allotjar els animals s'han de construir i mantenir de manera que no presentin vores afilades ni sortints, que puguin causar ferides als animals, i que prevegin el tancat necessari en funció del tipus d'explotació, excepte, en aquest últim cas, en les explotacions extensives, pastures i d'animals silvestres o semisilvestres.

d) A l'interior de les construccions on s'allotgin animals, la circulació de l'aire, el nivell de pols, la temperatura, la humitat relativa de l'aire i la concentració de gasos s'han de mantenir dins els límits que no siguin perjudicials.

e) No s'ha de limitar la llibertat de moviments pròpia dels animals de manera que se'ls causi sofriment o danys innecessaris, tenint en compte l'edat de l'animal i el seu estat fisiològic.

f) Els animals han de rebre una alimentació sana, que sigui adequada a la seva edat i espècie i en quantitat suficient amb la finalitat de mantenir-ne el bon estat de salut i de satisfer-ne les necessitats de nutrició. Tots els animals han de tenir accés a l'aigua, en quantitat i qualitat suficient.

Article 5. *Registre d'explotacions equines.*

1. Integrat en el registre general d'explotacions ramaderes que estableix l'article 3 del Reial decret 479/2004, de 26 de març, al qual s'ha d'atènyer pel que fa al seu contingut i funcionament, es crea una nova secció relativa al registre general d'explotacions equines. Aquest registre adscrit a la Direcció General de Recursos Agrícoles i Ramaders del Ministeri de Medi Ambient i Medi Rural i Marí, conté la informació relativa a totes les explotacions de la família Equidae ubicades a Espanya.

2. Les comunitats autònomes han d'inscriure en el registre les explotacions de conformitat amb el que estableix el Reial decret 479/2004, de 26 de març, d'acord amb les classificacions que preveu l'annex I i han de fer constar les dades que estableix l'annex II del Reial decret 479/2004, de 26 de març, llevat dels apartats B.11 (classificació segons la forma de cria) i B.15 (capacitat màxima) d'acord amb el que disposa l'apartat B d'aquest annex.

En el cas de les declaracions responsables a què es refereix l'article 4.1, s'ha d'inscriure a les explotacions en un termini no superior a un mes des de la recepció de la declaració esmentada responsable degudament formalitzada en tots els seus aspectes.

3. Els titulars de les explotacions equines, llevat de centres de concentració, escorxadors i totes aquelles que no allotgin o alberguin animals de manera permanent, a més de complir les obligacions que preveu l'article 4 del Reial decret 479/2004, de 26 de març, han de subministrar a l'autoritat competent, abans de l'1 de març de cada any, el cens d'animals mantinguts en la seva explotació, a 31 de desembre de l'any anterior, d'acord amb les categories d'animals següents:

Nombre d'animals amb menys de 6 mesos.

Nombre d'animals majors de 6 mesos i menors de 12 mesos.

Nombre d'animals majors de 12 mesos i menors de 36 mesos.

Nombre d'animals majors de 36 mesos.

Nombre de sementals.

Nombre de femelles de ventre.

Nombre de no reproductors.

Article 6. *Llibre d'explotació.*

1. El llibre d'explotació, que pot ser portat electrònicament, ha de tenir un format aprovat per l'autoritat competent i ha de contenir les dades mínimes que s'indiquen en l'annex IV.

No obstant això, el llibre d'explotació dels escorxadors pot no incloure les dades contingudes en els paràgrafs b), f), g), j), k) i l) de l'annex IV, i, a més, en qualsevol cas, ha de retenir el DIE de l'animal sacrificat, i fer constar en el llibre d'explotació que s'ha comprovat que en el DIE adjunt consta expressament, en la part II de la seva secció IX, que es tracta d'un animal destinat des del seu origen al sacrifici per a consum humà. El que s'assenyala en aquest apartat s'entén sense perjudici de la resta de comprovacions de les restants seccions del DIE i sense perjudici de la resta d'informació de què ha de disposar a efectes del compliment del Reial decret 361/2009, de 20 de març, pel qual es regula la informació sobre la cadena alimentària que ha d'acompanyar els animals destinats a

sacrifici, i d'acreditació del que exigeix el Reial decret 54/1995, de 20 de gener, sobre protecció dels animals en el moment del seu sacrifici o matança i, en aquest últim cas, a partir de l'1 de gener de 2013, en el Reglament (CE) núm. 1099/2009, del Consell, de 24 de setembre de 2009.

2. Sense perjudici del compliment del que disposa la normativa especial sobre registre d'explotacions i moviments i identificació, el titular de l'explotació equina ha de garantir que les dades del llibre d'explotació:

- a) Siguin ràpidament actualitzades, de manera manual o electrònica.
- b) Siguin immediatament accessibles per a l'autoritat competent, a petició d'aquesta, durant un període no inferior a tres anys des de l'última anotació.

3. Les autoritats competents poden eximir les explotacions no comercials de petita capacitat i les pastures de la necessitat de disposar del llibre d'explotació, si bé en aquest cas aquestes explotacions han de portar un llibre simplificat en què hi constin, almenys, les dades relatives al propietari, a la identificació dels animals, i als naixements i morts d'aquests.

Article 7. *Altres obligacions.*

1. El titular de l'explotació ha de facilitar, si s'escau, la informació necessària per al compliment de les obligacions als titulars dels animals i proveir els mitjans per a la formació dels seus operaris en matèria de benestar animal i bioseguretat, així com disposar de personal facultat per al maneig de biocides, en cas que sigui necessari.

2. El propietari de l'èquid ha de permetre la realització dels controls sanitaris que preveu aquest Reial decret, així com les actuacions derivades de l'aplicació, si s'escau, del programa higiènic sanitari bàsic que preveu l'article 4 i dels programes sanitaris que preveu l'article 8 i d'assumir els costos que se'n derivin. També ha de facilitar al titular de l'explotació la informació necessària per al compliment de les seves obligacions i complir les mesures higienicosanitàries establertes per a les explotacions on s'allotgin els seus animals.

Article 8. *Programes sanitaris.*

1. El programa de control sanitari oficial de les malalties incloses en la part A de l'annex II i el programa de vigilància epizootiològica oficial de les malalties incloses en la part B de l'annex II s'ha de dur a terme o bé per l'autoritat competent de la comunitat autònoma o bé sota la seva supervisió.

2. El programa de control s'ha de dur a terme d'acord amb el que estableixen les parts I i II de l'annex III.

3. El programa de vigilància l'ha d'examinar el Comitè Nacional del Sistema d'Alerta Sanitària Veterinària que regulen els articles 27 i 28 de la Llei 8/2003, de 24 d'abril, que pot elevar a les autoritats competents les recomanacions o propostes corresponents.

Article 9. *Informació sanitària.*

La inclusió d'un èquid en un dels programes que preveu l'article 8, els resultats d'aquests, les qualificacions sanitàries i la informació de les vacunacions realitzades s'han d'incloure en el registre d'identificació individual d'animals equins que estableix el Reial decret 1515/2009, de 2 d'octubre.

Article 10. *Condicions sanitàries per al cobriment aplicables als cavalls subjectes al programa de control sanitari oficial que estableix l'article 8.*

Els cobriments dels cavalls reproductors subjectes al programa de control sanitari oficial que estableix l'article 8 només es poden dur a terme en les condicions previstes en les parts I i II de l'annex III.

Article 11. *Laboratoris.*

El laboratori nacional de referència per a les malalties incloses en l'annex II és el Laboratori Central de Sanitat Animal del Ministeri de Medi Ambient i Medi Rural i Marí, situat a Algete (Madrid).

Article 12. *Règim sancionador.*

En el cas d'incompliment del que disposa aquest Reial decret, és aplicable el règim d'infraccions i sancions que estableix la Llei 8/2003, de 24 d'abril, la Llei 32/2007, de 7 de novembre, i la normativa corresponent de les comunitats autònomes i ciutats de Ceuta i Melilla, sense perjudici de les responsabilitats civils, penals o d'un altre ordre que siguin procedents.

Disposició addicional única. *Animals abandonats.*

No obstant el que preveu l'article 2.3.b), en el cas d'animals abandonats de l'espècie equina que es trobin en centre d'acollida o recollida, s'entén com a propietari de l'animal el posseïdor o propietari del centre, que és el responsable dels danys que l'animal pugui causar a tercers.

Disposició transitòria única. *Explotacions existents.*

Les explotacions existents amb anterioritat a l'entrada en vigor d'aquest Reial decret, i que no compleixin alguna de les condicions que exigeix l'article 4, a excepció de les distàncies, en què no en cal l'adaptació, disposen d'un termini de 24 mesos a partir de l'entrada en vigor d'aquesta norma per complir el que estableix l'article 4.3 i un termini de 12 mesos per complir el que estableixen els articles 4.4 i 4.5.

Disposició derogatòria única. *Derogació normativa.*

A l'entrada en vigor d'aquest Reial decret queden derogats:

- a) Els articles 276 a 287, 342 a 345, 358 a 360, 365 a 368, 375, 376, 380 a 382 i 392 a 394 del Reglament d'epizooties, aprovat per Decret de 4 de febrer de 1955.
- b) El Decret 1119/1975, de 24 d'abril, sobre autorització i registre de nuclis zoològics, establiments per a la pràctica de l'equitació, centres per al foment i cura d'animals de companyia i similars, i l'Ordre de 28 de juliol de 1980, per la qual es donen normes sobre nuclis zoològics, establiments per a l'equitació, centres per a foment i cura d'animals de companyia i similars, pel que fa a nuclis zoològics que alberguin èquids.

Disposició final primera. *Modificació del Reial decret 479/2004, de 26 de març, pel qual s'estableix i regula el Registre general d'explotacions ramaderes.*

El Reial decret 479/2004, de 26 de març, pel qual s'estableix i regula el Registre general d'explotacions ramaderes queda modificat de la manera següent:

U. L'apartat 2 de l'article 1 queda redactat de la manera següent:

«2. S'aplica als animals de producció tal com es defineixen a l'article 3.2 de la Llei 8/2003, de 24 d'abril, i, en particular, als pertanyents a les espècies esmentades en l'annex I d'aquest Reial decret. No s'aplica als animals de companyia, als animals domèstics, ni a la fauna silvestre, tal com es defineixen en els apartats 3, 4 i 5, respectivament, de l'article 3 de la Llei 8/2003, de 24 d'abril, excepte a aquells que entrin en l'àmbit d'aplicació de la normativa bàsica d'ordenació zootècnica, sanitària i de benestar animal del sector equí. Les disposicions normatives específiques de cada sector poden establir, així mateix, excepcions en el registre de les explotacions sense fins lucratiu.»

Dos. S'afegeix un nou apartat 3 en l'annex III, amb aquest contingut:

«3. La classificació de les explotacions equines es regeix pel que disposa la normativa bàsica en matèria d'ordenació zootècnica i sanitària d'aquest sector.»

Tres. L'últim paràgraf de l'apartat B de l'annex II se substitueix pel següent:

«La informació dels apartats 5, 6, 8, 9, 10, 11, 15, 17 i 18 s'ha de recollir sempre que sigui procedent, d'acord amb les disposicions normatives aplicables de caràcter sectorial i/o sanitari. En cap cas no s'ha de recollir per a les explotacions equines la informació dels apartats 10 i 11, sense perjudici del que en preveu la normativa específica respecte del lliurament dels DIE pels escorxadors que sacrificuin cavalls per a consum humà.»

Quatre. S'afegeix un nou apartat 4 a l'article 4, amb aquest contingut:

«4. El que disposa l'apartat anterior no és aplicable a les explotacions equines que siguin centres de concentració, escorxadors i totes aquelles que no allotgin o alberguin animals de manera permanent.»

Disposició final segona. *Títol competencial.*

Aquest Reial decret es dicta a l'empara del que disposa l'article 149.1.13a i 16a de la Constitució, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva en matèria de bases i coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica i de bases i coordinació general de la sanitat, respectivament.

Disposició final tercera. *Entrada en vigor.*

1. Aquest Reial decret entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

2. No obstant el que preveu el paràgraf anterior, les condicions sanitàries per al cobriment que estableix l'article 10 entren en vigor 12 mesos després de la publicació d'aquest Reial decret en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Barcelona, 10 de juny de 2011.

JUAN CARLOS R.

La ministra de Medi Ambient i Medi Rural i Marí,
ROSA AGUILAR RIVERO

ANNEX I

Classificació d'explotacions equines

Les explotacions equines es classifiquen i registren segons els criteris següents.

1. Segons el sistema productiu:

1.1 Explotació equina extensiva: aquella en què els animals no estan allotjats ni són alimentats dins d'instal·lacions de manera permanent, i s'alimenten principalment de pastures.

1.2 Explotació equina intensiva: aquella en què els animals estan allotjats i són alimentats dins d'instal·lacions de manera permanent.

2. Segons el tipus:

2.1 Explotacions equines de producció i reproducció: aquelles que mantenen i crien èquids per tal d'obtenir un fi lucratiu de les seves produccions (incloent els animals selectes,

semen o embrions). Així mateix, s'inclouen en aquest tipus les explotacions que no pertanyin a cap dels recollits en l'apartat 2.

2.2 Explotacions ramaderes especials. Dins d'aquestes es distingeixen els subtipus següents:

2.2.1 Explotacions de tractants o operadors comercials: les pertanyents a qualsevol persona física o jurídica registrada en l'activitat, dedicada directament o indirectament a la compra i venda d'èquids amb fins comercials immediats, que té una xifra de negoci regular amb aquests, els ven o els trasllada de les primeres instal·lacions a altres que no li pertanyen.

2.2.2 Centres de concentració d'èquids:

2.2.2.1 Centres de testatge i/o selecció: reconeguts oficialment per a aquest fi i que valoren i/o seleccionen i exploten reproductors de races pures, sobre la base del programa de millora aprovat oficialment.

2.2.2.2 Dipòsits o remuntes de sementals equins i centres de reproducció: són les explotacions destinades a albergar èquids mascles de manera temporal o permanent i l'activitat és la d'oferir serveis de munta o de reproducció i distribució de semen equí per a la inseminació artificial i els centres d'agrupament d'èquids oficialment autoritzats per a l'obtenció de material genètic

2.2.2.3 Certamen ramader: aquella activitat autoritzada en què es reuneix el bestiar en instal·lacions adequades, amb destinació a la transacció comercial, sigui per a reproducció, encebament o sacrifici o un altre aprofitament, o amb destinació a l'exposició o mostra, o a la valoració i premi posterior, si s'escau, i en què poden participar tots els ramaders o persones interessades que reuneixin, en cada cas, els requisits exigibles. Poden ser:

2.2.2.3.1 Certamen ramader permanent.

2.2.2.3.2 Certamen ramader no permanent.

2.2.3 Concentracions d'èquids.

2.2.3.1 Concentracions de concurs o competició: són les explotacions dedicades, amb caràcter permanent o temporal, a albergar èquids per al desenvolupament de l'esport eqüestre.

2.2.3.2 Concentracions d'èquids de caràcter lúdic o cultural.

2.2.4 Explotacions d'oci, ensenyament i recerca: instal·lacions en què es mantenen, amb caràcter permanent, èquids amb finalitats d'oci o didàctiques, incloent-hi els centres en què es mantenen èquids per a fins experimentals o altres fins científics.

2.2.4.1 Centres d'ensenyament (granges escola, etc.): instal·lacions en què es mantenen, amb caràcter permanent, animals amb finalitat didàctica.

2.2.4.2 Centres d'animals d'experimentació: establiments (incloses facultats) en què es mantenen animals per a fins experimentals o altres fins científics.

2.2.4.3 Nuclis zoològics d'èquids: les explotacions dedicades a albergar èquids per a col·lecció, exhibició o recuperació i els hospitals veterinaris que atenguin èquids.

2.2.4.4 Explotacions per a la pràctica eqüestre: instal·lacions en què es mantenen, amb caràcter permanent, animals amb finalitat d'oci. També s'entenen com a tal els establiments de suport social, que són les explotacions dedicades a albergar èquids per al desenvolupament d'activitats d'hipoteràpia.

2.2.4.5 Explotació no comercial: aquella explotació dedicada al manteniment d'èquids per un particular, sense fi empresarial o comercial immediat, sense perjudici que seran tractades com a explotacions comercials sempre que superin les 5 UGM.

2.2.5 Escorxador d'èquids: tot establiment on se sacrifiquen i pesquen èquids la carn dels quals està destinada al consum humà que compleixi la legislació vigent i que disposi del número corresponent de Registre General Sanitari d'Empreses Alimentàries i Aliments.

2.2.6 Places de toros: aquells edificis o recintes específicament o preferentment construïts per a la celebració d'espectacles taurins.

2.2.7 Centres d'inspecció.

2.2.8 Centres de quarantena.

2.2.9 Llocs de control: lloc en què els èquids descansen un mínim de 12 hores d'acord amb la normativa comunitària sobre protecció dels animals durant el seu transport.

2.2.10 Pastures: aquelles explotacions que alberguen èquids de manera permanent o ocasional per a l'aprofitament mitjançant pasturatge de les produccions vegetals naturals o sembrades del terreny, i declarades com a tal per l'autoritat competent.

2.2.11 Explotacions (poblacions o àrees) de cavalls silvestres o semisilvestres: aquelles determinades d'acord amb l'article 11 del Reial decret 1515/2009, de 2 d'octubre.

2.2.12 Centres d'acollida o recollida d'èquids abandonats.

3. Segons l'orientació zootècnica, les explotacions de producció i reproducció poden ser:

3.1. Explotacions de reproducció per a producció de carn: les explotacions que mantenen i crien femelles de races càrnies d'èquids per a la reproducció per tal d'obtenir nous reproductors o animals per a carn o treball, amb o sense fi lucratiu de les seves produccions. En aquesta classificació s'inclouen les explotacions que no pertanyin a cap de les recollides en els apartats següents.

3.2. Explotacions de reproducció per a sella: les explotacions que mantenen i crien femelles de races de sella per a la reproducció.

3.3. Explotacions de reproducció mixtes: les explotacions que mantenen i crien femelles de races càrnies i de sella per a la reproducció.

3.4. Explotacions d'encebament: les explotacions dedicades a l'engreix d'èquids procedents d'explotacions equines de reproducció i explotacions que preveu aquesta classificació la destinació dels quals n'és el sacrifici en escorxador.

ANNEX II

Malalties

PART A. Malalties subjectes al programa sanitari de control oficial de l'article 8.

Arteritis viral equina.

Metritis contagiosa equina.

PART B. Malalties subjectes al programa de vigilància epizootiològica de l'article 8.

Pesta equina africana.

Encefalitis del Nil occidental.

Durina (*Trypanosoma equiperdum*).

Encefalomièlitis equina (totes les varietats, inclosa l'encefalomièlitis equina veneçolana).

Anèmia infecciosa equina.

Borm.

Grip equina.

Piroplasmosi equina.

Rinopneumonitis equina.

Surra (*Trypanosoma evansi*).

ANNEX III

Programa de control

PART I. Programa de control sanitari oficial davant l'arteritis viral equina.

1. Cavalls reproductors subjectes al programa, controls i tècniques analítiques.

a) Cavalls reproductors subjectes al programa: estan subjectes al programa els cavalls reproductors, que estiguin en el territori nacional, temporalment o permanentment, i hagin de prestar o utilitzar els serveis a tercers de munta natural de remuntes o dipòsits de sementals i centres de reproducció públics o privats.

b) Controls analítics: els cavalls reproductors subjectes al programa han de ser sotmesos a un control analític amb presa de mostres amb caràcter, almenys, anual per determinar-ne la qualificació sanitària en els termes següents:

1r Sementals: el control analític s'ha de fer dins els tres mesos previs que faci el primer cobriment de l'any.

2n Eugues reproductores: el control analític s'ha de fer dins els tres mesos previs que sigui coberta per primera vegada en l'any.

c) Tècniques analítiques: les mostres obtingudes en els controls analítics referits en la lletra b) han de ser analitzades mitjançant les tècniques analítiques serològiques o d'identificació del virus descrites en el Manual de les Proves de Diagnòstic i de les Vacunes per als Animals Terrestres de l'Organització Mundial per a la Sanitat Animal (OIE).

2. Qualificacions sanitàries oficials davant arteritis viral equina.

En funció dels resultats analítics dels controls anteriorment descrits els cavalls reproductors subjectes al programa s'han de qualificar oficialment en alguna de les qualificacions següents:

a) Cavall reproductor sense qualificar (AV0). Semental o euga reproductora del qual se'n desconeix l'estatus sanitari davant l'arteritis viral equina.

b) Cavall reproductor seropositiu (AV1). Semental o euga reproductora amb un resultat positiu a la tècnica serològica descrita en el punt 1.c).

c) Els sementals seropositius s'han de sotmetre a la tècnica per a la identificació del virus en semen descrita en el punt 1 c) per determinar si són portadors del virus. En funció del resultat a aquesta tècnica analítica els sementals seropositius es classifiquen en:

1r Semental seropositiu portador (AV2): semental seropositiu amb resultat positiu a la tècnica per a la identificació del virus en semen.

2n Semental seropositiu no portador (AV3): semental seropositiu amb resultat negatiu a la tècnica per a la identificació del virus en semen en l'últim trimestre de l'any anterior o en el mateix any en què el semental es considera qualificat.

d) Cavall reproductor seronegatiu (AV4). Semental o euga reproductora amb resultat negatiu a la tècnica serològica descrita en el punt 1 c).

e) Semental vacunat (AV5). Semental vacunat d'acord amb el protocol que estableix el punt 4.

3. Normes per al cobriment.

Els cavalls reproductors amb una qualificació sanitària d'AV0 no es poden utilitzar amb fins reproductius.

Per a la resta de cavalls reproductors, i en funció de les qualificacions sanitàries oficials descrites anteriorment, les normes de cobriment a seguir són les descrites en la taula següent:

	Sementals sense qualificar (AV0)	Sementals seronegatius (AV4)	Sementals seropositius portadors (AV2)	Sementals seropositius no portadors (AV3)	Sementals vacunats (AV5)
Eugues reproductores sense qualificar (AV0).	NO	NO	NO	NO	NO

	Sementals sense qualificar (AV0)	Sementals seronegatius (AV4)	Sementals seropositius portadors (AV2)	Sementals seropositius no portadors (AV3)	Sementals vacunats (AV5)
Eugues reproductores seronegatives (AV4).	NO	SÍ	NO	SÍ	SÍ
Eugues reproductores seropositives (AV1).	NO	SÍ *	SÍ	SÍ *	SÍ *

* Les eugues reproductores seropositives no es poden cobrir fins transcorreguts 30 dies des que es va prendre la mostra que va produir el resultat positiu.

Com a excepció al paràgraf anterior, sí que es poden cobrir abans d'aquest termini les eugues reproductores en què s'hagi fet una segona anàlisi per la tècnica serològica descrita en la lletra c) que indiqui que no s'ha produït un increment en el títol d'anticossos, després d'una extracció de mostra presa almenys 14 dies des de la primera extracció que va produir el resultat analític positiu.

La munta o el cobriment d'un cavall reproductor subjecte al programa per un cavall no subjecte al programa implica la necessitat del primer de repetir els controls analítics per tornar a obtenir una qualificació sanitària.

4. Vacunacions.

Als efectes de l'obtenció de la qualificació sanitària oficial de semental vacunat (AV5), la vacunació s'ha de dur a terme d'acord amb protocol següent:

1r S'han de fer dos controls analítics amb un interval de 28 dies entre cada control amb resultats analítics negatius a les tècniques que descriu el punt 1.c).

2n S'han de mantenir els sementals aïllats d'altres èquids mentre es disposa del resultat de les tècniques analítiques.

3r S'han de mantenir els sementals aïllats d'altres èquids fins que es faci la vacunació sota supervisió de l'autoritat competent.

4t S'han de mantenir els sementals vacunats 28 dies aïllats d'altres èquids després de la vacunació.

5è S'han de revacunar els sementals periòdicament, segons les prescripcions de la vacuna.

PART II. Programa de control sanitari oficial davant metritis contagiosa equina.

1. Cavalls reproductors subjectes al programa, controls i tècniques analítiques.

a) Cavalls reproductors subjectes al programa.

Estan subjectes al programa els cavalls reproductors, que estiguin en el territori nacional, temporalment o permanentment, i hagin de prestar o utilitzar els serveis a tercers de munta natural de remunes o dipòsits de sementals i centres de reproducció públics o privats.

b) Controls analítics.

Els cavalls reproductors subjectes al programa han de ser sotmesos a un control analític amb presa de mostres per determinar-ne la qualificació sanitària en els termes que estableixen els punts següents.

1r Sementals.

S'han de fer dos controls analítics amb un interval no inferior a 7 dies dins els tres mesos previs que es faci el primer cobriment de l'any.

En cada control analític, les mostres s'han de prendre d'acord amb els principis següents:

S'ha de rentar l'aparell genital extern amb solució fisiològica estèril o producte similar però mai amb desinfectants.

S'han de prendre amb escovillons diferents mostres de prepuci, uretra i de fossa uretral. Quan sigui possible, també s'ha de prendre un escovilló humitejat en líquid preejaculador o semen.

Les mostres s'han de traslladar al laboratori protegides de la dessecació i al més ràpidament possible, per evitar la pèrdua de viabilitat del bacteri. Per a això, els escovillons amb els frotis s'han de dipositar al mitjà de transport d'Amies modificat amb carbó activat.

Les mostres s'han d'enviar refrigerades i arribar al laboratori abans de les 48 hores després que s'hagin recollit, ja que l'agent causal és poc resistent.

2n Eugues reproductores.

Dins els tres mesos previs al cobriment les femelles reproductores han de ser objecte d'un control analític amb presa de mostres seguint els principis següents:

S'ha de rentar l'aparell genital extern amb solució fisiològica estèril o producte similar però mai amb desinfectants.

S'han de prendre mostres introduint un escovilló a la fossa i pits clitoridis i rotant i raspant la mucosa de les dues zones. Quan sigui possible, s'han de prendre mostres de l'úter o endometri utilitzant un escovilló de longitud adequada.

Les mostres han de ser traslladades al laboratori protegides de la dessecació i al més ràpidament possible, per evitar la pèrdua de viabilitat del bacteri. Per a això, els escovillons amb els frotis s'han de dipositar al mitjà de transport d'Amies modificat amb carbó activat.

Les mostres s'han d'enviar refrigerades i arribar al laboratori abans de les 48 hores després que s'hagin recollit, ja que l'agent causal és poc resistent.

c) Tècniques analítiques.

Les mostres obtingudes en els controls analítics s'han d'analitzar mitjançant les tècniques analítiques que descriu el Manual de les Proves de Diagnòstic i de les Vacunes per als Animals Terrestres de l'Organització Mundial per a la Sanitat Animal (OIE).

2. Qualificacions sanitàries oficials davant metritis contagiosa equina.

En funció dels resultats analítics dels controls anteriorment descrits els cavalls reproductors subjectes al programa s'han de qualificar oficialment en alguna de les qualificacions següents:

a) Cavall reproductor sense qualificar (MCE0). Semental o euga reproductora del qual es desconeix la situació sanitària davant la metritis contagiosa equina.

b) Cavall reproductor positiu (MCE1). Semental o euga reproductora amb resultat positiu a la tècnica analítica descrita anteriorment.

c) Cavall reproductor negatiu (MCE2). Semental o euga reproductora amb resultat negatiu a la tècnica analítica descrita anteriorment.

3. Normes de cobriment.

Només els cavalls reproductors amb una qualificació sanitària de MCE2 poden ser utilitzats amb fins reproductius.

La munta o el cobriment d'un cavall reproductor subjecte al programa per un cavall no subjecte al programa implica la necessitat del primer de repetir els controls analítics per tornar a obtenir una qualificació sanitària.

ANNEX IV

Contingut mínim del Llibre d'exploració

- a) Codi REGA de l'exploració.
- b) Nom, coordenades geogràfiques i/o adreça de l'exploració.
- c) Identificació del titular, NIF, passaport o targeta de residència, adreça completa i, si s'escau, telèfon fix i/o mòbil, i/o fax.
- d) Codis d'identificació dels animals presents en l'exploració, d'acord amb el que estableix el Reial decret 1515/2009, de 2 d'octubre.
- e) Espècie, sexe, raça i data de naixement de l'animal.
- f) Inspeccions i controls: data de realització, motiu, número d'acta, si s'escau, i identificació del veterinari actuant.
- g) Naixements i morts en l'exploració amb la data de l'esdeveniment.
- h) Possibles incidències en la identificació dels animals.
- i) Entrada d'animals: data, codi de l'exploració de procedència, identificació de l'animal i número de guia, certificat sanitari o document de trasllat, identificació del transportista i número de matrícula del vehicle i, si s'escau, de la part del mitjà de transport que contingui els animals.
- j) Sortida d'animals: data, codi de l'exploració de destinació, identificació de l'animal i número de guia, certificat sanitari o document de trasllat.
- k) Identificació de les persones a cura dels animals.
- l) Nom, cognoms i signatura del representant de les autoritats competents que hagi comprovat el registre i la data en què es va portar a terme la comprovació.